

**Bryniau Clwyd a
Dyffryn Dyfrdwy**
Clwydian Range
and Dee Valley

Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol
Area of Outstanding Natural Beauty

Cynhaliwyd ar: 12 Ebrill 2024

Aelod / Swyddog Arweiniol: Howard Sutcliffe

Awdur yr Adroddiad: Howard Sutcliffe

Teitl: Ailfrandio AHNE i Dirwedd Cenedlaethol

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

*Dros sawl blwyddyn mae dau adroddiad cenedlaethol, yr Adolygiad Marston (Cymru) a'r Adolygiad Glover (Lloegr) wedi edrych ar sut y gellir gwella pob agwedd o AHNE gan gynnwys eu cyfeiriad yn y dyfodol. Un o'r prif gyfleoedd yw adfywio enw, cyfeiriad a brandio. Mae'r ddau adroddiad yn awgrymu newid mewn enw **AHNE i Dirweddau Cenedlaethol**. Ar 22 Tachwedd 2023, daeth AHNE, yn bennaf yn Lloegr yn Dirweddau Cenedlaethol. Ers nifer o flynyddoedd, mae'r acronym 'AHNE' wedi'i gam ynganu, ei gamddeall ac wedi parhau yng nghefnidir dynodiadau. Daeth ein cymdeithas yn **Gymdeithas Tirwedd Cenedlaethol** hefyd.*

Pam rŵan?— mae Timau Tirweddau Cenedlaethol bob amser wedi cyflawni gwaith anhygoel sy'n gwneud gwahaniaeth i natur, hinsawdd a phobl. Ar gyfer pob £1 o arian craidd maent yn ei dderbyn, mae timau Tirweddau Cenedlaethol yn darparu o leiaf £4 o waith ar y tir gan sicrhau cyllid allanol, symud eu tîm o wirfoddolwyr a chydweithio'n effeithiol. Nid yw'r proffil sydd ganddynt yn cyfateb i'r effaith anhygoel mae'r rhwydwaith yn ei gael. – Drwy greu hunaniaeth mwy unedig ar draws y teulu, rydym yn gallu dangos maint cyfunol, uchelgais ac effaith ein rhwydwaith. - Mae gennym y cyfle i wneud ein brand yn fwy hygyrch a chynhwysol - cyflawni argymhellion 'Adolygiadau Tirwedd y llywodraeth', a gwneud i bawb deimlo eu bod yn derbyn croeso yn y tirluniau hyn. – Mae'r ailfrandio hwn yn ddatganiad o'n huchelgais, i ni gael ein gweld fel partner cyflawni a chreu achos cryfach ar gyfer cyfleoedd cyllid. (Gweler Atodiad 1 ar gyfer Pecyn Croeso i Dirwedd Cenedlaethol)

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

Angen penderfyniad - i newid enw AHNE Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy i Dirweddau Cenedlaethol Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy.

Mae'r timau AHNE/Tirweddau Cenedlaethol wedi bod yn flaenllaw o ran darparu atebion cenedlaethol i'r prif heriau sy'n wynebu'r genedl ers nifer o flynyddoedd. Mae'r brand newydd yn tanlinellu eu hymrwymiad i ailddyblu eu hymdrechion ac ymgysylltu â chynulleidfa ehangach. Mae'r ail-frandio yn nodi'r cam nesaf i wireddu gweledigaeth y Tirweddau Cenedlaethol yn llwyr, yn enghreifftiau arweiniol o sut y gall cymunedau amrywiol, sy'n ffynnu weithio gyda ac er budd natur y DU: adfer

ecosystemau, darparu bwyd, storio carbon i liniaru effeithiau newid hinsawdd, diogelu yn erbyn sychder a llifogydd, tra hefyd yn meithrin iechyd a lles pobl.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Argymhelliad - Bod y Cyd Bwyllgor yn mabwysiadu ailfrandio **Tirwedd Cenedlaethol Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy**, yn unol â'r 45 Tirwedd Cenedlaethol arall, a bod y Cyd Bwyllgor AHNE yn dod yn **Gyd Bwyllgor Tirwedd Cenedlaethol**.

4. Manylion yr adroddiad.

Roedd y Bartneriaeth AHNE wedi trafod a derbyn cyflwyniad ar y newid mewn enw yn ei gyfarfod ym mis Chwefror 2024. Yna, sefydlodd is-grŵp wnaeth gyfarfod ym mis Mawrth ble gwnaed yr arsylwadau/argymhellion canlynol:

- F2 Logo drafft wedi cael ei greu. Byddai'r cyhoeddusrwydd ar gyfer y newid enw yng Nghymru yn cael ei lansio ym mis Ebrill 2024.
- Nid oedd llai na 40% o bobl yn eu 30au yn gwybod beth oedd AHNE.
- Eglurwyd y byddai'r holl logos newydd Tirwedd Cenedlaethol yn ategu'r naill a'r llall ac yn ymddangos yn fwy unol yn weledol gyda hunaniaeth gyffredin.
- Byddai gan y Tîm AHNE lofnod e-bost newydd gyda'r logo newydd.
- Byddai'r ffont yn newid i Effra – nid oedd hwn ar gael drwy 'word' ac roedd yn rhaid ei lawrlwytho.
- Roedd eiconograffi wedi'i greu drwy'r prosiect, i gynorthwyo gyda phrif negeseuon. Roedd adnoddau hefyd wedi eu creu a allai fod yn ddefnyddiol i gyfleu negeseuon.
- Byddai'r argymhelliad ar gyfer brand newydd / newid enw yn cael ei gyflwyno i gyfarfod y Cyd Bwyllgor a gynhelir ar 12 Ebrill.

Codwyd ei bod yn bosibl y byddai rhai o'r cyhoedd yn canfod beth oedd y gwahaniaeth rhwng statws Tirwedd Cenedlaethol a Pharc Cenedlaethol.

Y Camau Nesaf

- Dylai bod yna gymorth gyda chyfathrebu, yn arbennig ynglŷn â'r elfen ddwyieithog - roedd yr adnoddau dylunio i gyd yn Saesneg - i drafod cam gweithredu pellach - cysylltu â Llyr Jones NLA cyn cyfarfod Cyd Bwyllgor mis Ebrill.
- rhannu Cyflwyniad gydag Aelodau Partneriaeth – Cam Gweithredu KW
- Datganiad i'r wasg i fynd i Gefnogwyr AHNE, Cynghorau Tref a Chymuned, Aelodau Lleol ac ati
- Neges gyson i gael ei llunio (yn dilyn Cyfarfod Cyd Bwyllgor) y gall Cefnogwyr AHNE ac ati fynd i'w cyfarfod cymuned / Tref nesaf.

5. Sut mae'n cyfrannu at Flaenoriaethau Cynlluniau Rheoli AHNE Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy?

Mae hyn yn adlewyrchu ymrwymiad y teulu o Dirluniau Cenedlaethol i sefyllfa gyfunol a chyfeiriad newydd ar sawl testun newydd fel Adfer Natur a newid hinsawdd a adlewyrchir mewn Cynlluniau Rheoli unigol, ynghyd â delwedd gyfunol newydd ar gyfer holl Gynlluniau Rheoli.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Mae'r Gymdeithas Tirwedd Cenedlaethol yn talu am yr holl ddeunydd a chanllawiau presennol. Bydd y Tirlun Cenedlaethol arfaethedig hwn yn disodli logos presennol gyda rhai newydd wrth i ddeunyddiau ac offer gael eu hadnewyddu.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Les?

- Sir Ddinbych ffyniannus - **Cadarnhaol**
- Sir Ddinbych wydn - **Cadarnhaol**
- Sir Ddinbych iachach - **Cadarnhaol**
- Sir Ddinbych mwy cyfartal - **Cadarnhaol**
- Sir Ddinbych gyda chymunedau cydlynol - **Cadarnhaol**
- Sir Ddinbych â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu - **Cadarnhaol**
- Sir Ddinbych sy'n gyfrifol yn fyd-eang - **Cadarnhaol**

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal gyda Chraffu ac eraill?

- *Partneriaeth AHNE Chwefror 2024*
- *Gweithgor Tasg a Gorffen Pwrpasol wedi'i sefydlu Mawrth 2024.*
- *Trafodaeth Gweithgor Swyddogion Ionawr 2023*

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Roedd ffocws yr adroddiad ar ailenwi'r AHNE i Dirweddau Cenedlaethol yn unol ag AHNEau eraill yng Nghymru a Lloegr. Fel y nodir yn adran 6 o'r adroddiad, telir am ddeunyddiau a chanllawiau gan y Gymdeithas Tirweddau Cenedlaethol.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Y prif risg yw peidio symud i fod yn Dirwedd Cenedlaethol pan mae'r 45 AHNE arall wedi ailfrandio yn Dirweddau Cenedlaethol. Wedi dweud hynny, mae'r broses angen ei rheoli'n ofalus, yn sgil 'y Rhaglen Lywodraethu' Llywodraeth Cymru sy'n cynnwys sefydlu Parc Cenedlaethol newydd yng Ngogledd Ddwyrain Cymru. Mae yna'r posibilrwydd y gellir drysu dynodiad newydd Tirwedd Cenedlaethol gyda'r Parc Cenedlaethol.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Mae'r sail Gyfreithiol yn Adran 101 (5) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 a Deddf Llywodraeth Leol 2000, lle gall Awdurdodau Lleol wneud trefniadau i 'gyflawni swyddogaethau ar y cyd gydag un neu fwy o Awdurdodau Lleol eraill drwy Gydbwyllgor'.